

PROGRAM WYCHOWAWCZY

ZESPOŁU SZKÓŁ W TULCACH

/ ZAŁĄCZNIK NR 2 DO STATUTU /

***„Rzeczypospolite zawsze takie będą,
jakie ich młodzieży chowanie”.***

Jan Zamoyski

Program wychowawczy opracowany został przez Radę Rodziców w porozumieniu z dyrekcją i nauczycielami Zespołu Szkół w Tulcach.

Przy opracowaniu uwzględniono następujące dokumenty:

- Konwencję o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989r.,
- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997 r.,
- Ustawę o systemie oświaty z dnia 07 września 1991r. z późniejszymi zmianami,
- Kartę Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r.,
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych,
- Statut Zespołu Szkół w Tulcach.

Program wychowawczy został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radę Pedagogiczną na posiedzeniu w dniu 01 września 1999 r. Program modyfikowany był później po wprowadzeniu poprawek w związku z nowymi rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej i Sportu. Ostatniej modyfikacji dokonano dnia 29 stycznia 2009 r.

WSTĘP

Jednym z najważniejszych, bezpośrednich powodów decydujących o konieczności przeprowadzenia kompleksowej reformy całego systemu edukacji był kryzys roli wychowawczej szkoły wynikający z dominacji przekazywania informacji nad kreowaniem umiejętności i kształtowaniem osobowości.

Reforma edukacji opiera się na zharmonizowaniu trzech ważnych zasad edukacyjnych: nauczania, kształtowania umiejętności i wychowania. Zadania te tworzą wzajemnie uzupełniające się i równoważne wymiary pracy każdego nauczyciela. Nauczyciele powinni dążyć do wszechstronnego rozwoju ucznia jako nadrzędnego celu pracy edukacyjnej.

Kult programu szkolnego oraz encyklopedyzm szkolny ustępują miejsca swoistemu powrotowi do człowieka w szkole, tzn. usytuowania ucznia w centrum działalności szkolnej. Jest to jedna z najważniejszych zmian w obecnej reformie. Usytuowanie ucznia w centrum działalności szkolnej oraz rozszerzenie zadań edukacyjnych nauczyciela powoduje, że uczeń i nauczyciel stają się rzeczywistymi i pierwszoplanowymi podmiotami działalności edukacyjnej.. Jednakże należy podkreślić, że nauczyciele realizując podstawowe cele i zadania wychowawcze szkoły określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wspierają w tym zakresie rodziców, którzy mają pierwotne i największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci zgodnie z art. 48, ust. 1 Konstytucji RP, który brzmi: **„Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania”**.

Z normy tej wynikają dwie ważne konsekwencje:

1. Kierunek działalności wychowawczej szkoły nie może być sprzeczny z wolą rodziców, musi być przez nich akceptowany.
2. Nauczyciele w zakresie wychowania pełnią funkcję wspomagającą i uzupełniającą w stosunku do rodziców, nie ponoszą wyłącznej i całkowitej odpowiedzialności za efekty wychowania.

ZADANIA WYCHOWAWCZE

Zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego nauczyciele w swojej pracy wychowawczej powinni zmierzać do tego, aby uczniowie:

- Znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, etycznym, moralnym i duchowym).
- Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie dobra, prawdy i piękna w świecie.
- Mieli świadomość życiowej użyteczności poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie.
- Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze, zarówno indywidualnym jak i społecznym, godząc na przykład umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i za innych, wolność własną i wolność innych.
- Poszukiwali, odkrywali i dążyli do osiągnięcia celów życiowych i wartości wyższych, ważnych do odnalezienia własnego miejsca w świecie.
- Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego oraz przygotowali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.
- Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości.
- Posiadali umiejętność słuchania innych i poprawnego rozumienia ich poglądów oraz umieli działać na rzecz tworzenia w szkole wspólnoty nauczycieli i uczniów.

Obok zadań wychowawczych nauczyciele powinni wypełniać również zadania opiekuńcze, a także odpowiednio do istniejących potrzeb działania profilaktyczne. Konieczne jest również podejmowanie działań mających na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów.

CELE WYCHOWANIA

1. Wszechstronny rozwój osobowy uczniów – postrzeganie ucznia w kategoriach jego podmiotowości, godności, wolności, konkretnych praw i obowiązków.
2. Integralność wychowania z wiedzą i kształtowaniem umiejętności..
3. Spójność działań wychowawczych, szczególnie pomiędzy szkołą a rodziną, a także Kościołem i innymi instytucjami wspierającymi proces wychowania.
4. Rozbudzenie (szczególnie na poziomie szkoły podstawowej) motywacji do dalszej nauki oraz ciekawości poznawczej, ukierunkowanej na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.
5. Opieranie wychowania na wartościach.
6. Podniesienie autorytetu rodziny poprzez wdrożenie wychowania prorodzinnego, propagowanie wartości rodziny i wartości życia poczętego.
7. Przygotowanie uczniów do życia zawodowego i aktywnego udziału w życiu publicznym.
8. Umiejętne korzystanie z wolności – dokonywanie moralnie właściwych wyborów i podejmowanie trafnych decyzji (przygotowanie do wejścia w dorosłe życie).
9. Kształtowanie uczuć patriotycznych i szacunku dla tradycji (umiłowanie Ojczyzny, wychowanie dla pokoju).
10. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów i sekt.
11. Przeciwdziałanie narkomanii, alkoholizmowi i przestępczości nieletnich.

Wszyscy nauczyciele prowadząc pracę dydaktyczno – wychowawczą i opiekuńczą są odpowiedzialni za jakość i wyniki tej pracy oraz bezpieczeństwo powierzonych jego opiece uczniów.

Do podstawowych zadań i obowiązków nauczycieli należy:

1. Odpowiedzialność za życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów w czasie prowadzonych zajęć integralnych, lekcji, przydzielonych dyżurów, zajęć pozalekcyjnych oraz wszelkich innych imprez klasowych lub szkolnych odbywających się na terenie szkoły lub poza nią (wyjazdy do kina, muzeum, wycieczki).
2. Udzielanie pomocy uczniom w eliminowaniu niepowodzeń szkolnych poprzez indywidualne podejście do każdego ucznia, współpracę z rodzicami i PPP.
3. Dążenie do wszechstronnego rozwoju ucznia poprzez stosowanie różnorodnych form i metod pracy w ramach lekcji oraz zajęć pozalekcyjnych.
4. Harmonijna realizacja przez nauczycieli zadań w zakresie nauczania, kształcenia umiejętności i wychowania.
5. Stosowanie nowatorskich metod pracy i programów nauczania dostosowanych do możliwości percepcyjnych i psychologicznych uczniów.
6. Zapoznawanie się z aktualnym prawem oświatowym, zarządzeniami oraz przestrzeganie zapisów statutowych i regulaminowych szkoły.
7. Zachowywać bezstronność, obiektywizm, sprawiedliwość wobec wszystkich uczniów.
8. Stosować zasady oceniania zgodnie z przyjętymi przez szkołę kryteriami.
9. Wzbogacać warsztat pracy i dbać o powierzony sprzęt i pomoce.
10. Aktywnie uczestniczyć i pomagać w imprezach organizowanych przez dyrekcję Zespołu Szkół, Radę Rodziców lub inne organy szkoły.
11. Podnosić i aktualizować wiedzę i umiejętności pedagogiczne poprzez aktywne uczestnictwo w szkoleniowych radach pedagogicznych, zespołach i konferencjach przedmiotowo – metodycznych, podejmowanie różnorodnych form doskonalenia (warsztaty, seminaria, kursy, studia).

ZADANIA I OBOWIĄZKI WYCHOWAWCÓW KLASOWYCH

Wychowawca klasowy pełni kluczową rolę w systemie wychowawczym szkoły. Jest opiekunem, autorytetem, doradcą i przewodnikiem swoich wychowanków. Powinien być animatorem życia klasowego oraz mediatorem i negocjatorem w rozstrzyganiu spraw konfliktowych wewnątrzklasowych między uczniami oraz między uczniami i dorosłymi.

Zadaniem wychowawcy jest sprawowanie opieki wychowawczej, a w szczególności:

- Tworzenie warunków wspomagających rozwój ucznia.
- Przygotowanie ucznia do życia w rodzinie i społeczeństwie.
- Rozwijanie umiejętności rozwiązywania życiowych problemów przez wychowanka.

W celu właściwej realizacji swoich zadań wychowawca powinien:

- 1.** Znać dobrze warunki życia i nauki swoich wychowanków.
- 2.** Opracować wspólnie z rodzicami i uczniami program wychowawczy uwzględniający wychowanie prorodzinne.
- 3.** Utrzymywać systematyczny i częsty kontakt z innymi nauczycielami w celu koordynacji oddziaływań wychowawczych.
- 4.** Współpracować z rodzicami, włączając ich do rozwiązywania problemów wychowawczych.
- 5.** Współpracować z pedagogiem szkolnym i poradnią psychologiczno- pedagogiczną.
- 6.** Śledzić postępy w nauce swoich wychowanków utrzymując stały kontakt z innymi nauczycielami.
- 7.** Dbać o systematyczne uczęszczanie uczniów na zajęcia.
- 8.** Udzielać porad w zakresie możliwości dalszego kształcenia się oraz wyboru zawodu.
- 9.** Kształtować właściwe stosunki pomiędzy uczniami, opierając je na tolerancji i poszanowaniu godności ludzkiej.
- 10.** Utrzymywać stały kontakt z rodzicami i opiekunami w sprawach postępów w nauce i zachowaniu ucznia.
- 11.** Powiadamiać o przewidywanym dla ucznia okresowym /rocznym/ stopniu niedostatecznym na miesiąc przed zakończeniem semestru.
- 12.** Na tydzień przed posiedzeniem klasyfikacyjnym powiadomić ucznia o przewidywanych dla niego stopniach okresowych / rocznych/.
- 13.** Uczestniczyć w zebraniach z rodzicami i zapoznawać ich z problemami wychowawczymi, a w sprawach pilnych kontaktować się z rodzicami wszelkimi możliwymi sposobami.

Ponadto wychowawca prowadzi określoną przepisami dokumentację pracy dydaktyczno – wychowawczej (dzienniki, arkusze ocen, plan pracy wychowawczej).

FORMY I ZASADY ORGANIZOWANIA POMOCY PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ UCZNIOM

1. Wyłanianie uczniów z defektami i zaburzeniami rozwojowymi. Kierowanie ich na badania psychologiczne i pedagogiczne.
2. Organizowanie pomocy w wyrównywaniu braków w wiadomościach szkolnych uczniom napotykającym na szczególne trudności w nauce (zajęcia kompensacyjno-korekcyjne, reedukacja).
3. Organizowanie dla uczniów z wadami postawy zajęć korekcyjnych prowadzonych przez nauczyciela z odpowiednimi kwalifikacjami.
4. Organizowanie zajęć rewalidacyjnych dla uczniów szkoły realizujących program szkoły specjalnej.
5. Organizowanie nauczania indywidualnego dla uczniów, na podstawie orzeczeń specjalistycznych poradni.
6. Organizowanie dla dzieci klas I-III mających wadę wymowy indywidualnych zajęć logopedycznych na podstawie badania mowy dziecka.
7. Organizowanie różnych form terapii zajęciowej uczniom z objawami niedostosowania społecznego.
8. Udzielanie uczniom pomocy w eliminowaniu napięć psychicznych nawarstwiających się na tle niepowodzeń szkolnych.
9. Udzielanie porad uczniom w rozwiązywaniu trudności powstających na tle konfliktów rodzinnych.
10. Udzielanie porad i pomocy uczniom, posiadającym trudności w kontaktach rówieśniczych i środowiskowych.
11. W ramach preorientacji zawodowej, udzielanie pomocy we właściwym wyborze zawodu i kierunku dalszego kształcenia. Kierowanie uczniów niezdecydowanych na badania do specjalistycznych poradni. Prowadzenie zajęć aktywizujących do prawidłowego wyboru zawodu.
12. Organizowanie opieki i pomocy materialnej uczniom opuszczonym i osieroconym, uczniom z rodzin alkoholicznych, zdemoralizowanych, uczniom z rodzin wielodzietnych, mających szczególne trudności materialne. Organizowanie pomocy uczniom kalekim, przewlekle chorym.

13. Dbanie o zapewnienie dożywiania uczniom z rodzin posiadających szczególnie trudne warunki materialne.
14. Wnioskowanie o kierowanie spraw uczniów z rodzin zaniedbanych środowiskowo do odpowiednich sądów rodzinnych i nieletnich.
15. Wnioskowanie o skierowanie uczniów osieroconych i opuszczonych do placówek opieki całkowitej.
16. Dbanie o realizację obowiązku szkolnego przez uczniów.
17. Udzielanie rodzicom porad ułatwiających rozwiązywanie przez nich trudności w wychowaniu ich własnych dzieci.
18. Udzielanie pomocy wychowawcom i nauczycielom w ich pracy z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze.
19. Współpraca z organizacjami i instytucjami w ramach wspólnego oddziaływania na uczniów wymagających opieki i pomocy wychowawczej (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Swarzędzu, Ośrodki Pomocy Społecznej w Kleszczewie, Kórniku, Swarzędzu; Poradnia Zdrowia Psychicznego w Poznaniu, Sąd Rejonowy w Środzie Wlkp.
20. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dobrych warunków wszechstronnego rozwoju. Uprowadzenie pojawienia się problemów, zachowań ryzykownych (przemoc, przestępczość, alkoholizm, narkomania, ryzykowne zachowania seksualne itp.).
21. Promocja zdrowia, pomoc psychologiczna i pedagogiczna, wspierająca rozwiązywanie problemów życiowych.
22. Wyodrębnienie grup dzieci i młodzieży, które wychowują się w niekorzystnych warunkach, prowadzących do podwyższonego ryzyka zaburzeń rozwoju, uzależnień czy patologii.
23. Zdiagnozowanie ich potrzeb i trudności, podejmowanie wobec tych osób działań o charakterze wczesnej interwencji, pomaganie im w rozwiązywaniu problemów, wspieranie w kryzysowych sytuacjach.
24. Opracowanie odpowiednich programów profilaktycznych, korygujących niewłaściwe zachowania, dostarczających pozytywnych doświadczeń społecznych.
25. Współpraca ze specjalistycznymi ośrodkami w zorganizowaniu pomocy dla dzieci i młodzieży funkcjonujących w sposób zaburzony i patologiczny aby poprzez terapię, rehabilitację, resocjalizację umożliwić zahamowanie negatywnych procesów.

ROZWIĄZYWANIE SYTUACJI KONFLIKTOWYCH

- I. Sytuacje konfliktowe powstające wewnątrz szkoły rozwiązywane są przez następujące osoby lub organy szkoły:
 1. Wychowawca rozwiązuje konflikty wewnątrzklasowe powstające między uczniami oraz pomiędzy wychowankami a innymi nauczycielami i pracownikami szkoły.
 2. Samorząd Szkolny rozwiązuje konflikty między uczniami a nauczycielami. Uczeń zgłasza swoje zastrzeżenia do przewodniczącego SU, który w uzgodnieniu z nauczycielem opiekunem rozstrzyga kwestie sporne.
 3. Dyrektor szkoły rozstrzyga konflikty nie rozwiązane przez wychowawcę lub samorząd. Jest negocjatorem w sytuacjach konfliktowych pomiędzy nauczycielami oraz między nauczycielami a rodzicami.
 4. Organ prowadzący rozstrzyga sytuacje konfliktowe powstające między dyrektorem a radą pedagogiczną.
- II. W sytuacjach trudnych dyrektor ma prawo przedstawienia spornych kwestii radzie pedagogicznej w celu poznania ich opinii.
- III. O problemach wychowawczych i sytuacjach konfliktowych wychowawca lub dyrekcja szkoły są zobowiązane powiadomić rodziców zainteresowanych uczniów.
- IV. Dyrektor szkoły ma prawo do wstrzymywania spornych uchwał rady pedagogicznej lub rady rodziców jeżeli są niezgodne z obowiązującym prawem oświatowym.
- V. Od podjętych decyzji przez dyrektora szkoły lub radę pedagogiczną przysługuje prawo odwołania do organu prowadzącego szkołę.
- VI. Na pisemną skargę dotyczącą nauczycieli lub pracowników szkoły dyrektor odpowiada pisemnie w terminie dwóch tygodni od złożenia skargi.

KATALOG PRAW I OBOWIĄZKÓW UCZNIÓW

PRAWA UCZNIÓW

Uczniowie naszej szkoły mają prawo do:

1. Edukacji.
2. Wyrażania swojej opinii i poglądów w kulturalny sposób.
3. Poszanowania swojej godności osobistej bez względu na osiągnięte wyniki w nauce.
4. Pełnej informacji z zakresu wymagań programowych oraz metod nauczania.
5. Życzliwego, sprawiedliwego i podmiotowego traktowania w procesie dydaktyczno – wychowawczym.
6. Wpływania na życie szkoły poprzez działalność samorządową.
7. Swobody myśli oraz przekonań światopoglądowych i religijnych.
8. Tygodniowego rozkładu lekcji zgodnego z zasadami higieny pracy umysłowej.
9. Bezpiecznych warunków pobytu w szkole.
10. Korzystania z wszystkich pomieszczeń i urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem i w myśl obowiązujących regulaminów.
11. Rozwijania zainteresowań i zdolności poprzez uczestnictwo w zespołach i kołach zainteresowań.
12. Wspierania inicjatyw RSU i aktywnej pomocy nauczycieli w ich realizacji.
13. Reprezentowania szkoły w konkursach, przeglądach i zawodach, oczekując jednocześnie aktywnej postawy i pomocy ze strony nauczycieli w ich dobrym przygotowaniu.
14. Nagradzania za:
 - znaczne postępy w nauce,
 - rzetelną naukę i pracę społeczną,
 - wzorową postawę,
 - wybitne osiągnięcia,
 - dzielność i odwagę.
15. Spokojnego przebiegu lekcji i jej punktualnego końca.
16. Wytłumaczenia przez nauczyciela zagadnienia sprawiającego trudności.
17. Dwutygodniowego okresu adaptacyjnego bez ocen niedostatecznych (dotyczy powrotu po wakacjach i uczniów nowo przyjętych).

18. Nie przygotowania się do lekcji jeden raz w roku szkolnym bez podania konkretnej przyczyny (po uprzednim powiadomieniu nauczyciela) i bez wyciągnięcia jakichkolwiek konsekwencji.
19. Zapoznania się z terminem sprawdzianu i pracy klasowej - tydzień wcześniej, kartkówki nie zapowiada się.
Ustala się następujące określenia:
 - **kartkówka** - obejmuje trzy ostatnie tematy lekcyjne,
 - **sprawdzian** - obejmuje ponad cztery tematy lekcyjne,
 - **praca klasowa** - dotyczy języka polskiego i matematyki.
20. Pisania w ciągu dnia jednego sprawdzianu, w ciągu tygodnia trzech sprawdzianów lub dwóch i jednej pracy klasowej. Ilości kartkówki nie ogranicza się.
21. Otrzymywania w nieprzekraczalnym terminie poprawionych przez nauczyciela prac pisemnych: - kartkówki w ciągu tygodnia,
- pozostałych w ciągu dwóch dni.
22. Zapoznania się ze swoją poprawioną i ocenioną pracą pisemną.
23. Zapoznania się z każdą oceną i uzasadnieniem tej oceny.
24. Poprawienia oceny niedostatecznej w sposób uzgodniony z nauczycielem.
25. Korzystania z przerw świątecznych i ferii bez obciążania pracami pisemnymi. Piątek jest dniem w którym nie zadaje się prac domowych bezpośrednio na poniedziałek (wyjątek stanowią przedmioty nauczane tylko w piątek i poniedziałek).

Uczniowie występujący w obronie praw uczniowskich nie mogą być z tego powodu negatywnie oceniani. W razie potrzeby przysługuje im prawo do pomocy i opieki ze strony dyrektora szkoły lub innych organów działających na jej terenie.

OBOWIĄZKI UCZNIÓW

Uczeń ma obowiązek przestrzegania postanowień zawartych w Statucie Szkoły, a zwłaszcza:

- 1.** Pilnie się uczyć.
- 2.** Posługiwać się poprawną mową ojczystą i nie używać wulgarnych słów.
- 3.** Być szczerym i sprawiedliwym.
- 4.** Podporządkować się zaleceniom i zarządzeniom dyrekcji szkoły, rady pedagogicznej oraz ustaleniom samorządu uczniowskiego.
- 5.** Wywiązywać się z obowiązków szkolnych.
- 6.** Regularnie uczęszczać na lekcje.
- 7.** Zmiany obuwia i noszenia stroju odpowiedniego dla ucznia.
- 8.** Zachowania ciszy pod drzwiami klasy w której odbywa się lekcja.
- 9.** Regularnie nosić dzienniczek ucznia, kontrolowany na bieżąco przez rodziców.
- 10.** Dbać o porządek w szkole i jej otoczeniu.
- 11.** Szanować cudzą własność i sprzęt szkolny.
- 12.** Nie opuszczać samowolnie terenu szkoły podczas przerw i w czasie pobytu w świetlicy.
- 13.** Dbać o higienę własną i własne zdrowie.
- 14.** Okazywać szacunek nauczycielom, wychowawcom, pracownikom szkoły i ludziom starszym przez społecznie akceptowane normy.

NAGRADZANIE I KARANIE UCZNIÓW

NAGRODY

1. Uczniowie mogą otrzymać nagrody i wyróżnienia za:

- znaczne postępy w nauce,
- rzetelną naukę i pracę na rzecz szkoły,
- wzorową postawę,
- wybitne osiągnięcia,
- dzielność i odwagę.

2. Ustala się następujące rodzaje nagród:

- pochwała wychowawcy lub opiekuna organizacji uczniowskiej,
- pochwała dyrektora wobec całej społeczności szkolnej,
- list pochwalny do rodziców,
- dyplom,
- nagrody rzeczowe.

3. Uczniom przyznaje się dyplom „**Wzorowy uczeń**” oraz **świadectwo z wyróżnieniem** zgodnie z odrębnymi przepisami.

4. Nagrody przyznaje dyrektor szkoły na wniosek wychowawcy klasy, samorządu uczniowskiego, rady rodziców po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i są one finansowane z budżetu szkoły lub ze środków finansowych rady rodziców po ich akceptacji.

KARY

1. Ustala się następujące rodzaje kar:

- upomnienie wychowawcy klasy,
- upomnienie dyrektora szkoły,
- nagana dyrektora szkoły wobec społeczności szkolnej,
- pisemne powiadomienie rodziców o nagannym zachowaniu ucznia,
- zakaz udziału w imprezach i wycieczkach szkolnych,
- praca na rzecz szkoły,
- przeniesienie ucznia do równoległego oddziału lub klasy tej samej szkoły,

2. W sprawie ucznia, który:

- umyślnie spowodował uszczerbek na zdrowiu kolegi,
 - dopuszcza się kradzieży,
 - wchodzi w kolizję z prawem,
 - demoralizuje innych uczniów,
 - permanentnie narusza postanowienia statutu szkoły,
- dyrektor szkoły może wystąpić z wnioskiem o przeniesienie przez kuratora oświaty do innej szkoły.

3. Uczeń gimnazjum może być przeniesiony do innego gimnazjum, po wcześniejszym uzyskaniu zgody jego dyrektora.